

Priekopníci nitrianskeho skautingu

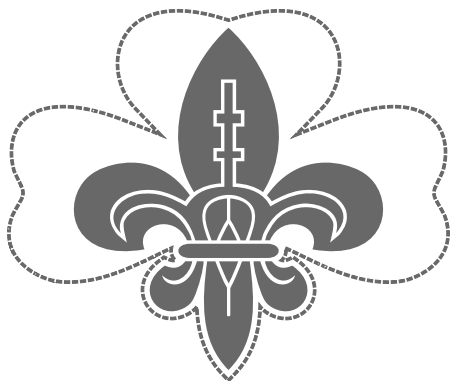
*Skautské osobnosti,
ktoré by nemali zostať zabudnuté!*

Nitra 2021

*Nitrianski skauti a skautky, ktorí hrávali divadlo
okolo rokov 1929-1930*

Priekopníci nitrianskeho skautingu

*Skautské osobnosti,
ktoré by nemali zostať zabudnuté!*

Nitra 2021

Priekopníci nitrianskeho skautingu

Text: Mgr. Rastislav Lukáč - Orol

Jazyková úprava: Mgr. Lenka Balková

Sadzba a grafika: Mgr. Daniel Blažko - Jastrab

Ďakujeme skautskému bratovi Jurajovi Bártovi Džordžovi za významnú pomoc pri pátraní po miestach posledného odpočinku zosnulých skautov a základných informáciách o nich. Ďakujeme tiež rodinným príslušníkom, ktorí nám poskytli ďalšie informácie, fotografie a rôzne podklady o živote a diele ich skautských príbuzných.

© 23. zbor Nitrava, Nitra, 2021

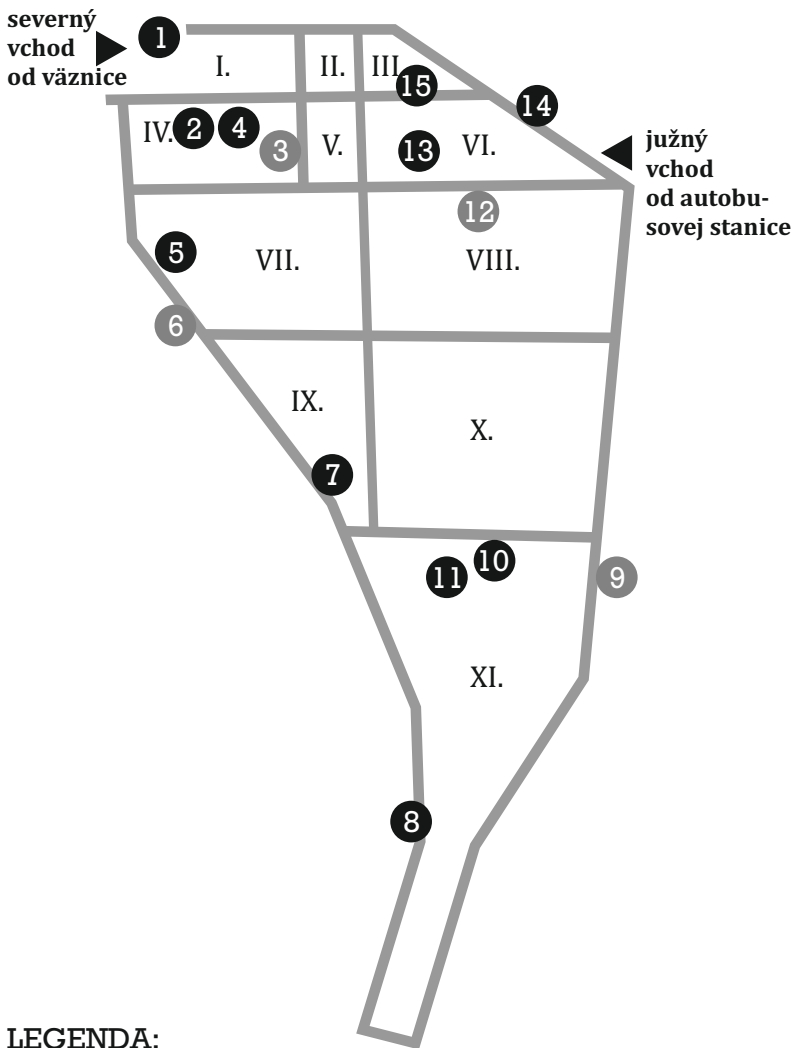
Historické fotografie a grafiky z archívu 44. zboru Egreše Nitra a Skautskej oblasti kniežaťa Pribinu

www.storocnica.nitrava.sk

 4. **ODDIEL NITRA**

Plán Mestského cintorína Nitra

LEGENDA:

- medailón uverejnený v brožúrke
- medailón zatiaľ neuverejnený

Obsah

Mestský cintorín Nitra	sektor / č. hrobu	strana
1 Alexander Čerňák - Čajsi	1/179	08
2 Tibor Gero - Tarzan	4/80	10
3 Ernest Gavalovič	4/70	
4 Viliam Dokupil - Gándhi	4/88	12
5 Anton Balabán - Suli	7/627	14
6 Zoltán Richtárik	7/625	
7 Emil Gabmayer - Kiwi	9/71	16
8 Ladislav Turi-Nagy - Dlhá noha	11/1214	18
9 Igor Mrva	11/1384	
10 Filka Očkovská, rod. Šimorová	11/1005	20
11 Ondrej Urík	11/1173	22
12 Juraj Bárta st.	8/818	
13 Juraj Bárta - Džordžo	6/99	24
14 Edmund Petkeš	6/359	26
15 Augusta Libantová - Zora	3/52	28

Cintorín Párovce

1 Peter Dutka.....	7/117	
2 Ľudovít Domanický - Ludvo	14/105	30
3 Katka Sekerková	9/8	

Cintorín Chrenová

1 Štefan Birkuš	13/119	32
-----------------------	--------------	----

Ďalšie cintoríny v okolí Nitry

1 Dominik Bartosiewicz		34
2 Karol Králiček		36
3 Štefan Letko		38

Milé sestry, bratia, priatelia...

Dostala sa vám do rúk spomienková brožúra, ktorej cieľom je prostredníctvom krátkych medailónov predstaviť vám dnes už nežijúcich významných skautov a skautky, ktorí v minulosti pôsobili v meste Nitra.

Skautské osobnosti, ktoré by nemali zostať zabudnuté

Ide o veľmi zaujímavých ľudí, ktorí nás môžu v mnohom inšpirovať, aby sme aj my mohli pokračovať po cestách, ktoré oni objavili, rozvíjať tradície, ktoré títo skauti a skautky založili. Boli to zlaté časy skautingu, keď v meste Nitra boli stovky skautov a skautiek, konali sa tu veľké skautské stretnutia, súťaže a hry. Vznikali priateľstvá, z ktorých mnohé vydržali po celý život. Skauti sa zapájali do verejného života, do kultúry aj športu, zveľaďovali mesto a prispievali k jeho dobrému menu.

skautské divadelné predstavenie z 22. apríla 1931,
vtedy dostal brat Gustáv Libant prezývku Indián

Krátke medailóny sú doplnené informáciou a prípadne aj fotografiou miesta ich posledného odpočinku. Podľa týchto informácií môžete raz za čas týchto významných skautov a skautky navštíviť, zapáliť sviečku, položiť venček, kvietok, spomenúť si, kým boli, čím prešli, čo v nás zostalo po ich prítomnosti. Spoznajme týchto priekopníkov nitrianskeho skautingu, aby sme lepšie porozumeli, odkiaľ a kam kráčame.

Výzva možno práve pre teba

Počas nášho pátrania sme navštívili a stretli sa s ľuďmi z asi tridsiatich skautských rodín, navštívili sme múzeá, archívy, študovali starú dobovú tlač a postupne objavili množstvo zaujímavých archiválií. Takéto pátranie je ako dobrá detektívka. Postupne sa odhaľujú stopy minulosti, odkrýva sa zabudnutá a zaprášená mozaika úžasných, ale aj krušných momentov v skautskej histórii mesta.

Skautské medailóny v tejto brožúrke zodpovedajú stavu informácií, ktoré sa nám podarilo vypátrať a spracovať k momentu jej vydania.

Ak v brožúrke objavíš nejaké nepresnosti alebo máš rôzne doplnenia, poznáš ďalších ľudí, na ktorých by sa nemalo zabudnúť, určite nás kontaktuj, radi tieto informácie doplníme a uverejníme. Alebo sa pridaj k nášmu projektu a spolupracuj s nami.

Množstvo ďalších informácií nájdeš a aktuálnu brožúrku si môžeš stiahnuť na internetovej adrese storocnica.nitrava.sk.

*So skautským stiskom ľavice
Rastislav Lukáč - Orol
Daniel Blažko - Jastrab*

Alexander Čerňák - Čajsi

24.1.1917 - 1.10.2002

okresný vodca

1970

ekonóm

Narodil sa v Maďarsku, kde mal vtedy jeho otec prácu. Po roku 1918 už vyrastal v Nitre. Skautovať začal na reálnom gymnáziu v Nitre, keď nastúpil do prvého ročníka. V lete 1933 sa zúčastnil svetového jamboree v Maďarsku. Po maturite pôsobil u katolíckych skautov. Absolvoval IX. kurz SLŠ v auguste 1935 pri Brodzanoch. Keď zložil vodcovské skúšky, založil a viedol oddiel SKS (Slovenských katolíckych skautov) na Obchodnej akadémii v Nitre. Je absolventom Ekonomickej univerzity vo Viedni. Pracoval na Ústrednej správe biskupských majetkov v Nitre (USBIM), po roku 1948 na Obchodnom oddelení Oblastného riaditeľstva štátnych majetkov v Bratislave. Neskôr sa vrátil do Nitry a až do dôchodku pracoval na riadiacich pozíciách v Pozemných stavbách Nitra. Do obnovy skautskej myšlienky sa zapojil aj v obrodnom roku 1968. V januári 1970, krátko pred ďalším zákazom činnosti Slovenského Junáka, bol zvolený za okresného vodcu. Po roku 1990 opäť pomáhal rozvoju skautingu, v rokoch 1991 - 1993 prednášal na kurzoch Slovenskej ústrednej lesnej školy. Bol aj členom oddielu oldskautov v Nitre.

Brat Čajsi bol nositeľom vyznamenania **Za skautskú vernosť I. stupňa** (1995).

*pamiatka na IV. svetové jamboree
v Maďarsku v roku 1933,
ktorého sa brat Čajsi zúčastnil*

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 1, číslo 179

GPS súradnice: 48.306469, 18.081608

Tibor Gero - Tarzan

1.11.1924 - 14.12.2007

**člen Ústrednej rady
Českého a Slovenského skautingu
1990-1992**

Začal skautovať už ako 7-ročný u katolíckych skautov (1931). Neskôr, už ako študent gymnázia, bol aj radcom družiny. Zúčastnil sa aj na poslednom predvojnovom skautskom tábore pri Ráztočne v lete 1939. Potom už boli katolícki skauti nútení včleniť sa do Hlinkovej mládeže. O jeho činnosti po vojne žiaľ nevieme nič bližšie.

brat Tibor Gero na skautskom tábore niekedy v 1. polovici 90. rokov

V januári 1990, keď sa obnovila činnosť skautov v meste Nitra, patrilo k najaktívnejším činovníkom. Na IV. sneme v máji 1990 bol zvolený za člena Ústrednej rady Českého a Slovenského skautingu, kde zastupoval Slovenský skauting. Od začiatku viedol 1. zbor skautov Nitra, neskôr sa stal okresným (1996 - apríl 2000) a potom aj oblastným vodcom (1998 - január 2001). V tom čase inicioval vznik viacerých skautských oddielov v okrese - v Žiranoch, Výčapoch - Opatovciach, Mojmírovciach, Ivanke pri Nitre, Hornej Kráľovej, Vrábľoch a Šali.

Prvé tábory nitrianskych skautov v 90. rokoch boli zorganizované pod jeho vedením. Zaslúžil sa tiež o navrátenie skautského majetku od zanikajúcej Pionierskej organizácie (s bratom Turi-Nagyom). Zachránil pre skautov Peťovu chatu pod Zoborom, ktorú odkúpil za vlastné peniaze a daroval ju nitrianskym skautom. Spolu s Ivanom Čmárom, a neskôr aj skautmi z Topoľčianok, sa asi najviac podieľal na zveľadovaní tábora a chaty na Jaďovej.

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 4, číslo 80

GPS súradnice: 48.306339, 18.081250

Viliam Dokupil - Gándhí

30.11.1927 - 20.9.2018

vodca
Skautskej oblasti
kniežata Pribinu
2009-2014

Viliam Dokupil, skautským menom Gándhí, sa narodil 30. novembra 1927 v Nitre. Už ako 10-ročný sa stal vlčatom u katolíckych skautov (1937-38). V roku 1945 sa ako gymnazista stal radcom družiny kamzíkov v 2. oddiele skautov, ktorý pôsobil pri štátnom gymnáziu pod vedením Antona Korca. V auguste 1947 absolvoval Oblastnú lesnú školu v Perneku. V čase neslobody venoval svoj voľný čas mototuristike a karavaningu, pôvodne na pôde Zväzarmu. Ako mototurista navštívil viacero európskych krajín. Po obnove skautingu v roku 1990 sa angažoval v oddiele oldskautov. V roku 1995 sa stal vodcom 3. zboru (dnešného 23. zboru Nitrava), ktorý viedol až do januára 2015. Dva roky tiež vykonával funkciu okresného vodcu (1999 - 2001). Od roku 2007 bol aj členom, neskôr zástupcom vodcu a napokon aj vodcom Skautskej oblasti kniežata Pribinu so sídlom v Nitre (2009 - feb. 2014).

Jeho skautská činnosť bola ocenená niekoľkými vyznamenaniami: Skautská láska, Za skautskú vernosť I. stupeň (1999), Pamätný list k 10. výročiu obnovenia Slovenského skautingu v Nitre (1999), Poďakovanie náčelníka k 90. výročiu založenia prvého skautského oddielu na Slovensku (2003).

JUNAK

Občianske združenie
Malé Karpaty
Perne

v Pyzinska dňa 1. 11. 1947

POTVRDENIE

Brat (~~sestra~~) Viliam Dokoupil

člen ..... oddielu skautov v Vihe

zúčastnil sa kurzu 025. Malé Karpaty

Ponel v čase od 17.8. do 24.8.1947 a

kurz absolvoval s úspechom

JUNAK
Oč. ....
Malé Karpaty
Perne.

Jozef Jallo
sborový vodca 025.

potvrdenie o absolvovaní skautského kurzu, 1947

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 4, číslo 88

GPS súradnice: 48.306420, 18.080964

Anton Balabán - Suli

26.3.1912 - 31.1.1990

Oblasťný vodca Nitrianskej oblasti
1945-1948 a 1968-1969

bytový architekt, výrobca nábytku

Členom 1. oddielu Zväzu junákov-skautov RČS v Nitre sa stal už v roku 1927. O päť rokov neskôr bol menovaný za rovera, čo vtedy znamenalo, že išlo o skauta veľmi skúseného a skautsky vzdelaného. Neskôr bol zástupcom vodcu 4. oddielu "Živno" a radcom družiny Sobov. Po roku 1945 bol vodcom oblasti, mal predajňu nábytku a stolársku dielňu, ktorá sa využívala aj ako klubovňa. Tiež bol menovaný za vodcu a inštruktora Oblastnej lesnej školy. Pod jeho vedením sa uskutočnila minimálne jedna vodcovská lesná škola pre skautov a to v júli 1947 v Nitre na Zobore.

Keď sa vo februári 1948 dostali komunisti k moci, ako živnostník a skautský činovník sa dostal do nemilosti. Ešte nejaký čas mal možnosť realizovať sa v turistickom oddiele Československého zväzu telesnej výchovy. No jeho podnik mu znárodnili a v decembri 1952 ho potrestali nútenými prácami v Pomocných technických práporoch (PTP), kde ťažko pracoval v lesoch a na stavbách. Približne po roku sa odtiaľ vrátil s podlomeným zdravím. Nemohol sa uplatniť vo svojom zamestnaní, ani sa poriadne zamestnať. Žil hlavne z dôchodku vojenského invalida. No druhý raz sa šťastne oženil, založil si rodinu.

S veľkým odhodlaním sa pustil do obnovy skautingu v rokoch 1968-1970. Opäť v pozícii oblastného vodcu (IV. Nitrianska oblasť). Po opätovnom zákaze činnosti Slovenského Junáka ho niekoľko krát vypočúvala a zrejme aj sledovala Štátna bezpečnosť. Pádu totalitného režimu, ktorý ho nespravodlivo perzekvoval, sa síce dožil, no už bol veľmi ťažko chorý. Istotne by sa zapojil do znovuzrodenia skautingu v Nitre. Svoju oddanosť skautskej myšlienke zvečnil na svojom náhrobku, kde dominuje slovenská skautská ľalia. Za svoju prácu v prospech skautingu bol brat Suli vyznamenaný **Junáckou hviezdou I. stupňa** (1969).

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 7, číslo 627

GPS súradnice: 48.306525, 18.080786

Emil Gabmayer - Kiwi

12.2.1910 - 1994

inštruktor Lesnej školy
vodca Vlčiackej lesnej školy
1947

Skautovať začal asi už v druhej polovici 20. rokov. Neskôr sa angažoval u katolíckych skautov. Zúčastnil sa VIII. kurzu SLŠ (Slovenskej lesnej školy) v auguste 1934 v Krásne pri Martine, získal vodcovský dekrét a viedol aj oddiel. Po vojne sa zapojil do obnovy skautingu, bol poverený vedením OS-klubu v Nitre. Bol tiež jedným z hlavných organizátorov Oblastných dní skautov a skautiek v júni 1946 v Nitre. V máji 1947 dostal poverenie byť inštruktorom LŠ a vodcom Vlčiackej LŠ, ktorú viedol v júli v Nitre na Zobore. Pravdepodobne prednášal aj na Oblastnej LŠ v Nitre na Zobore v lete 1947, ktorá bola určená pre vodcov skautov. Zapojil sa tiež do obnovy skautingu v Nitre v roku 1968, ako tajomník OS-klubu. Na III. sneme Slovenského Junáka v decembri 1968 bol zvolený za člena Výhovného odboru chlapčenského kmeňa zodpovedného za usmerňovanie výchovy starších skautov.

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 9, číslo 71

GPS súradnice: 48.306258, 18.079608

Ústředí Lesních škol Svazu junáků skautů RČS

e. 106.

potvrzuje, že

br. Gabmayer Emil

nar. 12. feb. 1910

funkci

účastnil se kursu **Lesní školy slovenskej**
u Gvr. Sv. Martina na "Kráme"
od 2. maj. do 12. maj. roku 1934.

a tento kurs absolvoval s úspěchem.

ZA SVAZ JUNÁKŮ SKAUTŮ

v Prat. dne 2. T. 1935

Oleu Sanderlik
zpravodaj ÚLS.

M. B. Jozipič
náčelník

M. B. Jozipič
ředitel kursu.

ÚSTŘEDÍ LESNÍCH ŠKOL
SVAZU JUNÁKŮ SKAUTŮ RČS.

potvrdenie účastníka Lesnej školy z roku 1934

Ladislav Turi-Nagy - Dlhá noha

1919 - 2007

**Miestonáčekník chlapčenského
kmeňa Slovenského Junáka**

1968

právník

So skautingom sa zoznámil na gymnáziu v Leviciach už ako 11-ročný. Ešte pred prvým zákazom skautingu absolvoval lesnú školu. O jeho pôsobení v povojnovom období žiaľ nevieme. No v rokoch politického odmäku 1968-70 a potom aj v roku 1990 bol jedným z tých, čo organizačne zabezpečovali obnovenie skautingu v meste Nitra. V rokoch 1968-70 bol zborovým vodcom 1. zboru v Nitre (tzv. mestskí skauti). Po potlačení činnosti Junáka bol perzekvovaný a nemohol pôsobiť v advokácii. Vyštudoval preto aj Vysokú školu poľnohospodársku, aby mal viac možností uplatnenia. V zlomovom období novembra 1989 bol jedným zo zakladateľov Koordinačného centra Verejnosti proti násiliu v Nitre. V decembri 1989 už bol priamo v centre obnovy skautingu, ako člen Prípravného výboru Slovenského Junáka a tiež bol zvolený za okresného vodcu v Nitre, čím niesol zodpovednosť za rozbeh činnosti skautských oddielov vo vtedajšom okrese Nitra. Neskôr sa angažoval v oddiele oldskautov. Bol organizovaný aj v rámci Zväzu skautov maďarskej národnosti, pôsobil ako ich právny poradca a predseda Okresnej rady za okres Nitra (od r. 1993). Snažil sa o ich zblíženie so Slovenským skautingom.

Brat Dlhá noha bol nositeľom vyznamenania **Za skautskú vernosť I. stupňa** (1995).

* SLOVENSKÝ JUNÁK ZAREGISTROVANÝ!

Oznamujeme Vám s radosťou, že stanovy našej skautskej organizácie Slovenský Junák boli dňa 28. decembra 1989 na Ministerstve vnútra a životného prostredia SSR schválené pod číslom NVVS/2-1026/1989.

To znamená, že už existujeme legálne. Veľkú zásluhu na tom, že ešte v roku 70. výročia vzniku slovenského skautingu došlo k našej registrácii, majú bratia Ing. Vlado Václav, JUDr. Oleg Ďurčanský a JUDr. Ladislav Turi-Nagy. Srdečná vďaka !

kontakt:

Slovenský Junák
Zväz skautov a skautiek
Karpatská č. 2
815 66 Bratislava

Slovenský Junák
Ústredná slovenská lesná
škola
poštový priechinok C 18
010 01 Žilina

 (07)473 41

*oznam o zaregistrovaní Slovenského Junáka zo spravodaja Junák hlási
december 1989 - uvedené priame zásluhy brata Turiho-Nagya*

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 11, číslo 1214

GPS súradnice: 48.306331, 18.077761

Filka Očkovská, rod. Šimorová

3.12.1915 - 21.3.1990

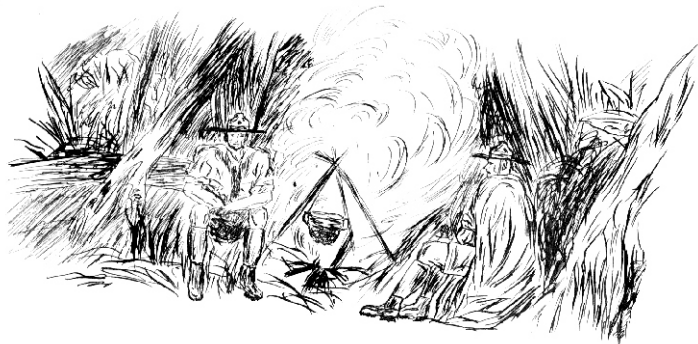
**členka Náčelníctva
Slovenského Junáka
1968**

učiteľka

Vyštudovala Štátny učiteľský ústav v Štubnianskych Tepliciach (dnes Turčianske Teplice). Učila v Rišňovciach, Trakoviciach a napokon do roku 1948 v Bučanoch. Po preverovaní bola predstaviteľmi totalitného režimu, spolu s manželom, označená za „protištátny živel“ a nespravodlivo bola perzekvovaná.

štátny učiteľský ústav v Štubnianskych Tepliciach,
miesto, kde pravdepodobne začala skautovať

Dostala zákaz učiť a navyše jej rodine bol znárodnený rodinný dom. Do roku 1959 bola domáca a potom pracovala ako predavačka v antikvariáte v Nitre. So skautingom sa oboznámila asi na stredoškolských štúdiách, ešte za 1. ČSR. Nevie, kde skautovala, ale v čase obnovy skautingu v roku 1968 už bývala v Nitre. Na III. sneme Slovenského Junáka v decembri 1968 bola zvolená za členku Náčelníctva Slovenského Junáka.

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 11, číslo 1005

GPS súradnice: 48.305642, 18.078936

Ondrej Urík

21.5.1920 - 21.1.1996

Narodil sa v Topoľčanoch, ale jeho rodina sa v roku 1933 presťahovala do Nitry. Skautovať začal, aj so svojim bratom, v 4. oddieli "Živno" Nitra v roku 1936. Na jeho počesť bola klubovňa 3. zboru skautiek a skautov v Nitre na Malej ulici pomenovaná ako "Ondrova klubovňa" (druhá polovica 90. rokov).

Brat Ondrej Urík bol nositeľom vyznamenania **Skautská láska**.

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 11, číslo 1173

GPS súradnice: 48.305717, 18.078931

4. Živno oddiel Nitra :

Oddielová rada = Št. Pospíšil - Št. Janey - J. Tároš -
Fr. Lukáč - Ant. Balabán - J. Struhár -
L. Hallon - Št. Urik - Alex. Vanek - Hagny.

<u>I. družina - Tygry</u>		<u>II. družina - Soby</u>	
Št. Fábik	J. Hájek	J. Hallon	L. Matavka
J. Fábik	J. Sabo	V. Matušina	J. Urik
J. Gabula	E. Pagde	J. Remasabik	M. Machuš
N. Entler	J. Duška	J. Novák	Zd. Novák
P. Gajdošík	E. Trubatiak	V. Hrabánek	M. Hečko
M. Lukáč	F. Duška	J. Behál	J. Hanula
Š. Patkaš	A. Jankovič	E. Žabokracký	A. Vanek
A. Trakovický	D. Skokánek	V. Chaternuch	K. Pindol
Jind. Sijanský	P. Hájek	Palo Kutis	Ond. Urtek
		Zob. Zychtárik	Št. Urik
		J. Blažbovič	P. Blažbovič
		Joz. Patkaš	R. Vanek
		Mikou Fromko	Z. Franko
		Havala Jan	yoja Duška
		Zdeno Sijanský	Z. Poldk
		Joz. Hájek	P. Urtek

členovia 4. Živno oddielu z prvej polovice 30. rokov
zoznam spísaný asi bratom Hallonom

Juraj Bárta - Džordžo

11.4.1958 - 27.2.2017

člen historickej komisie SLSK

zakladateľ historickej komisie v Nitre

Skautovať začal v Nitre v roku 1968 ako desaťročný. Skautským vzorom mu bol aj jeho otec, predvojnový ružomerský skaut, Juraj Bárta st., neskôr veľmi známy archeológ. Jeho syn Juraj bol členom 1. oddielu skautov (vodca J. Holka) 1. zboru v Nitre (vodca L. Turi Nagy). V lete 1969 bol na svojom prvom skautskom tábore pri obci Súlovce, neďaleko od lokality Betlehém, na západnom úpätí pohoria Tribeč.

Zapojil sa aj do obnovy skautingu v 90. rokoch minulého storočia. V druhej polovici 90. rokov viedol 1. oddiel skautov v obci Mojmírovce. Jeho vzťah k histórii sa na prelome rokov 2000/2001 pretavil do nápadu založiť Historickú komisiu pri Skautskej oblasti kniežata Pribinu v Nitre. Spočiatku ju aj niekoľko rokov viedol. V roku 2013 sa opäť oživila činnosť Historickej komisie v Nitre a Džordžo patrila k jej aktívnym členom. Jeho prínos pre jej úspešné fungovanie bol zásadný, najmä pri zbere historických informácií a oslovovaní už neaktívnych oldskautov.

Posledná rozlúčka s br. Džordžom bola v piatok 3. marca 2017 na Mestskom cintoríne v Nitre.

Džordžov sľubový odznak

Miesto posledného odpočinku

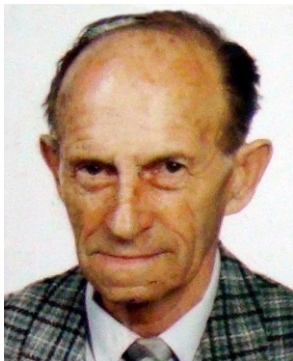
Mestský cintorín Nitra

sektor 6, číslo 99

GPS súradnice: 48.305581,18.080865

Edmund Petkeš

26.2.1920 - 6.11.2003

vodca oldskautov

autoelektrikár

Začal skautovať asi v roku 1934. Bol členom 4. oddielu, tzv. „Živno“ oddielu, ktorého základ tvorili učni a pracujúci mladí skauti v roverskom veku. Skautoval až do zákazu skautingu v novembri 1938. Opäť sa zapojil do jeho obnovy po roku 1945, kedy pracoval s vĺčatami. Bol vyučeným autoelektrikárom, v mladosti tiež hral v hudobnej skupine a zúčastňoval sa pretekov na motorkách. V rokoch 1968 až 1970 bol členom klubu oldskautov, ktorí sa zaslúžili o znovuoživenie skautskej činnosti v Nitre. V roku 1990 sa opäť prihlásil do služby, bol členom oddielu oldskautov pri 1. zbore a neskôr aj 23. zbore v Nitre. Istý čas bol aj vodcom oldskautov. Bol nápomocný najmä pri organizovaní letných táborov. Svoju oddanosť skautingu prejavil aj tým, že jeho želaním bolo, aby bol pochovaný v skautskej rovnošate.

Brat Edmund Petkeš bol nositeľom vyznamenania **Za skautskú vernosť I. stupňa** (1995).

Miesto posledného odpočinku

Mestský cintorín Nitra

sektor 6, číslo 359

GPS súradnice: 48.306525, 18.080786

skautská legitimácia brata Petkeša z roku 1935

Augusta Libantová - Zora

22.11.1909 - 11.11.2008

vodkyňa oddielu "Ľalia"

učiteľka

Narodila sa v Liptovskom Mikuláši. V polovici 20. rokov sa jej rodina usadila v Nitre, kde Augusta navštevovala meštiansku školu.

Záujem o skauting u nej, a u jej mladšej sestry Vilmy, vzbudil ich brat Pavol Leszay, skaut a radca družiny v 1. oddiele skautov. Vďaka podpore školy vytvorili so sestrou Vilmou a ďalšími kamarátkami prvý dievčenský oddiel „Ľalia“ v Nitre (dátum jeho vzniku sa nedá overiť - buď školský rok 1924/25 alebo až február 1928). Vodkyňou oddielu bola gymnaziálna prof. E. Římanová a jej zástupkyňou sestra Zora. V lete 1931 sa zúčastnila slovanského jamboree v Prahe. V roku 1932 sa sestra Zora zasnúbila so skautom Vladimírom Libantom - Hviezdobleskom, s ktorým sa o tri roky zosobášila. Väčšinu svojho profesijného života bola učiteľkou na rôznych školách v meste a okrese Nitra a od roku 1953 v Bratislave. Na dôchodku sa presťahovala naspäť do Nitry k synovi Vladimírovi.

Sestra Zora bola nositeľkou skautského vyznamenania **Za skautskú vernosť I. stupňa** (1992).

*skautská svadba Vladimíra Libanta a Augusty Leszayovej,
skautky 1. dievčenského oddielu "Lalia", 1935*

Miesto posledného odpočinku

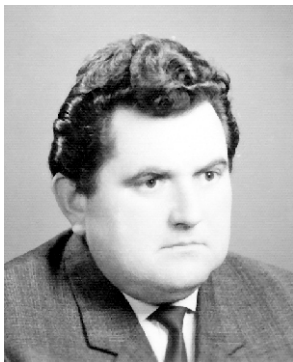
Mestský cintorín Nitra

sektor 3, číslo 52

GPS súradnice: 48.305625, 18.081256

Ludovít Domanický - Ludvo

9.8.1933 - 10.2.1996

vodca oddielu skautov
okresný vodca

stavebný technik a rozpočtár

Je rodákom z obce Preseľany (okr. Topoľčany). Stredoškolské štúdiá absolvoval v Nitre, chvíľu učil na základnej škole. Najdlhšie, až do odchodu na dôchodok, pracoval ako stavebný technik a rozpočtár v podniku Hydromeliorácie Nitra.

Skautovať asi začal v Nitre, ale nevieme kedy presne. V období druhého obnovenia skautingu, v rokoch 1968-1970, bol asi vodcom oddielu skautov, ktorý mal klubovňu v priestoroch podniku Hydromeliorácie Nitra na Vodnej ulici. V roku 1990 začal svoju činnosť najprv v oddiele oldskautov, no postupne viac pomáhal bratovi Gerovi, hlavne ako zásobovač a hospodár viacerých letných táborov. Významne sa zaslúžil o založenie skautského oddielu v Hornej Kráľovej (spolu s br. Tiborom Gerom). Krátky čas pred smrťou bol aj okresným vodcom.

Brat Ludvo bol nositeľom vyznamenania **Za skautskú vernosť II. stupňa** (1995).

brat Ludvo s oldskautmi, začiatok 90. rokov

Miesto posledného odpočinku

Cintorín Párovce

sektor 14, číslo 105

GPS súradnice: 48.304622, 18.071192

Štefan Birkuš

28.5.1920 - 2.5.1996

fotograf

Pochádzal z Tormoša (pôvodný názov Chrenovej). So skautingom sa stretol asi ako 14-ročný, patril ku katolíckym skautom v Nitre. Chodil cvičiť aj do Sokola, kde asi nadobudol vzťah k cvičeniu na bradlách. Zaujímal ho tiež ľahká atletika. Ukončil obchodnú školu a na začiatku pracoval ako úradník Živnostenskej spoločnosti. V období 2. svetovej vojny bojoval ako vojak Slovenskej armády na východnom fronte. Vedel výborne po nemecky, preto obsluhoval rádiostanicu. Po vojne vystriedal viacero povolání, pracoval v Prahe, v Komunálnych službách v Nitre, Banskej Bystrici a Dunajskej Strede. Tiež písal do okresných novín reportáže a veľa fotografoval. Rád cestoval, chodil do prírody a zbieral samorasty. Po obnovení skautingu v roku 1990 bol členom oddielu oldskautov v Nitre, vypomáhal hlavne v oblasti hospodárstva zboru a na letných táboroch.

brat Štefan Birkuš na letnom tábore v lete 1991 v lokalite Hostie - Madoš

Miesto posledného odpočinku

Cintorín Chrenová
sektor 13, číslo 119

GPS súradnice: 48.316253, 18.108328

Dominik Bartosiewicz

21.4.1912 - 11.10.2003

pápežský prelát, kňaz a pedagóg

duchovný radca slovenských
katolíckych skautov v Nitre

Pochádzal z Hlohovca. V 30. rokoch skautoval v Nitre u katolíckych skautov, kde bol radcom družiny. Teologické štúdiá absolvoval v Nitre a na Karlovej univerzite v Prahe, doktorát z teológie získal v Bratislave. V rokoch 1945-1950 bol vedúcim Ústrednej katolíckej kancelárie v Bratislave, kde pôsobil aj brat Boleček, zakladateľ katolíckeho skautingu v Nitre. Krátko učil na bohosloveckom učilišti sv. Ladislava v Nitre a ešte asi v roku 1950 bol nespravodlivo uväznený. Musel ťažko pracovať v uhoľných a uránových baniach. Po prepustení z väzenia, keď nemal štátny súhlas na výkon pastorácie, pracoval ako elektrikár v Pozemných stavbách v Nitre. V roku 1956 dostal štátny súhlas a stal sa správcom farnosti v Nitrianskych Hrnčiarovciach, kde slúžil sväté omše v slovenskom aj maďarskom jazyku. Celkovo tu pôsobil 36 rokov. V roku 1990 začal učiť liturgiku na Bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského, Teologický inštitút sv. Gorazda Nitra. Neskôr sa stal pápežským prelátom.

Po obnovení skautingu v roku 1990 bol členom oddielu oldskautov v Nitre. Posledné roky svojho života, keď sa už bez pomoci nedokázal pohybovať, prežil v Charitnom domove pre prestarých a chorých kňazov v Beckove.

Miesto posledného odpočinku
Cintorín Nitrianske Hrnčiarovce
GPS súradnice: 48.332531, 18.125053

Karol Králiček

28.11.1916 - ?.2.1996

**2. zástupca oblastného vodcu
Nitrianskej oblasti**
1968-1969

elektrikár, propagátor astronómie

Skautom sa stal v roku 1928. Počas druhej svetovej vojny sa aktívne zapojil do odboja na Slovensku a bol priamym účastníkom Slovenského národného povstania ako člen paradesantnej brigády (spojár). Vo svojej vojenskej kariére dosiahol hodnosť plukovníka. Zapojil sa do obnovy skautingu koncom 60. rokov.

Od mladosti sa zaujímal o astronómiu, poznatky z nej odovzdával aj svojim mladším skautským súrodencom. Bol aj inštruktorom Lesnej školy. V dobe zákazu skautingu bol vedúcim astronomického krúžku a výrazne prispel k popularizácii astronómie medzi mládežou. Po roku 1990 bol členom 1. oddielu oldskautov Nitra, významne prispel svojou zručnosťou pri zariaďovaní prvej klubovne na Samovej ulici.

Brat Karol Králiček bol nositeľom vyznamenania **Za skautskú vernosť I. stupňa** (1994) a tiež mnohých vojenských vyznamenaní.

OBLASTI A OBLASTNÉ VEDENIA

I. ŠTEPÁNIKOVÁ oblasť :

vodca oblasti : Ivan Jesenský, Bratislava, Malinovského 22

1. zástupca : Jarmila Krajčirovičová, Bratislava, Ružová dolina č.26

2. zástupca : Dr. Vladimír Nečesaný, Bratislava 9, Brnenská 71

II. ZÁPADOSLOVENSKÁ oblasť : /dočasné vedenie/

vodca oblasti : JUDr. Oleg Durčanský, Trnava, ul. SNP, Mars B.

1. zástupca : Laco Ozábal, Trnava, Barčovského 3/a.

2. zástupca : Štefan Uhlár, Trnava, Švermová 11.

III. POVAŽSKÁ oblasť : /dočasné vedenie/

vodca oblasti : Ing. Leo Fabor, Žilina, Hlboká 10.

1. zástupca : Ing. Kadlečková Kamila, Žilina, Gagarinova 303B.

2. zástupca : Ing. Marian Kvasnica, Žilina, Halašova 15.

IV. NITRIANSKÁ oblasť :

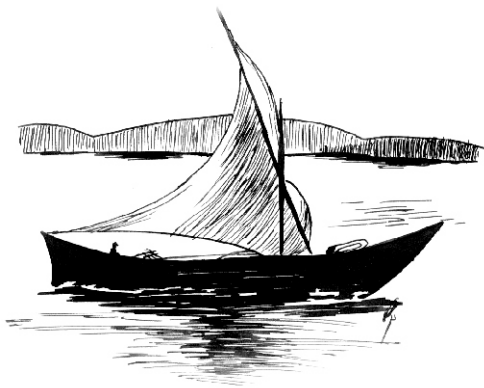
vodca oblasti : arch. Anton Balabán, Nitra-Zooor
Svätopluková 10/b.

1. zástupca : Libuša Františová, Nitra, Inovecká 10.

2. zástupca : Králiček Karol, Nitra, ul. SNP č.6.

30

*Karol Králiček na ozname o činovníkoch
jednotlivých oblastí na začiatku roku 1969, Junácke zvesti 3/1969*

Miesto posledného odpočinku
Cintorín Paňa

Štefan Letko

13.10.1912 - 2004

okresný vodca
(Slovenský katolícky skauting)
1937-1938

technicko-hospodársky pracovník,
samostatný výskumný pracovník
v oblasti riadenia poľnohospodárstva

Vyrastal na Podzámskej ulici v Nitre. So skautingom sa stretol najneskôr v roku 1928, pretože nováčikovskú skúšku zložil v októbri 1928 ako člen 1. oddielu skautov ZJS RČS (Zväz junákov skautov Republiky československej). Skautský sľub zložil v marci 1929 už ako člen 4. skupiny Slovenských katolíckych skautov v Nitre, ktorú viedol brat Blažek. Zúčastnil sa VIII. kurzu Slovenskej lesnej školy v Krásne v auguste 1934 a následne získal dekrét vodcu. Nevieme presne, ktorý oddiel viedol, ale v septembri 1937 ho Ústredie Slovenských katolíckych skautov vymenovalo za činníka a vodcu okresu mesta Nitra. Zložením činníckeho sľubu mu podliehali všetky „jednotky skautov zlatého kríža v Nitre“, t.j. katolíckych skautov v meste.

Stredoškolské štúdiá absolvoval na Obchodnej akadémii v Nitre. Čoskoro začal pracovať ako úradník na Ústrednej správe biskupských majetkov v Nitre, kde v roku 1941 postúpil na pozíciu kontrolóra. V roku 1948, keď sa dostali k moci komunisti, už boli biskupské majetky poštátnené a stali sa súčasťou Československých štátnych majetkov. Brat Letko sa v októbri stal pracovníkom ich oblastného riaditeľstva v Bratislave. Od jari 1949 školil robotnícke, t. j. komunistické kádre problematiku

socialistického majetkového hospodárenia, ktoré sa malo aj prostredníctvom nich zavádzať na štátne majetky. No už v apríli 1951 bol „uvolnený zo služieb“ štátnych majetkov a musel ísť povinne „do výroby“ a nastúpiť do práce k Československým stavebným závodom v Nitre, do sekcie vodné stavby. Musel za trest manuálne, ako tesár, pracovať na stavbe hydrocentrály Jelšovce (do septembra 1952). Tiež sa ho totalitný režim snažil násilne vystáhať z Nitry na vidiek. Potom pracoval vo viacerých školských majetkoch ako plánovač, pretože režim nemal dostatok odborne zdatných členov strany. V roku 1958 bol opäť nespravodlivo kariérne degradovaný, prepustený zo školských majetkov. Často bol potom presúvaný z jedného roľníckeho družstva na druhé ako účtovník. Až v marci 1969, v dôsledku politického odmäku, sa dostal na pozíciu zodpovedajúcu jeho skúsenostiam a praxi. Najprv v Revíznej a poradenskej organizácii Praha, so sídlom v Nitre a potom v Podniku racionalizácie riadenia a výpočtovej techniky poľnohospodárstva a výživy Bratislava, vysunuté pracovisko Nitra (do roku 1976). Bol tiež menovaný do komisie pre pestovanie a zber liečivých rastlín Ministerstva zdravotníctva. Prednášky o zbere a pestovaní liečivých rastlín robil ešte aj na dôchodku. Dožil sa pádu totalitného režimu, ale nevieme či sa nejakým spôsobom zapojil do obnovy skautingu. No vďaka jeho pozostalosti, v ktorej sa našli aj skautské písomnosti a fotografie, najmä z 30. rokov, je možné čiastočne rekonštruovať aktivity prvorepublikových skautov v Nitre. Jeho manželka Marta, rod. Schindlerová (roč. 1924) bola v mladosti tiež členkou Odbočky Slovenských katolíckych skautov v Nitre.

Miesto posledného odpočinku
Cintorín Komjatice

Tisíci muž

Rudyard Kipling (preložil Ivan Janček - Maršal)

Šalamún riekol už, že medzi tisícami
je jeden jediný vernejší od brata.
Po dlhom hľadaní, keď už raz pôjde s nami
prítomnosť jeho je najkrajšia odplata.

999 z tisíc ľudí
nás podľa merítka celého sveta súdi,
ale ten tisíci, to je tvoj priateľ pravý
čo bude s tebou stáť, keď zaútočia davy.

Nemožno získať, márne sú všetky sľuby,
odmieta úsluhy, nevezme dar do rúk.
999 ľudí ľúbi len tvoje bohatstvo, alebo slávy zvuk.

Ale on, ach, syn môj, ak jeho budeš mať,
ni v mori ďalekom nebudeš sa báť.
Aj s morom v boj sa dá, s tou trochou ľudských síl
a radšej zahynie, aby ťa zachránil.

Jeho mešec je ti vždy otvorený prajne
a ak on núdzu má, príjme od priateľov.
Ale na druhý deň, tak ako obyčajne,
príde na posiedku k tebe bez trpkých slov.

999 bez prestania
zlatu a peniazom sa ako bohom klania.
Ale ten tisíci bôžikov nepozdraví,
lebo vie, kde žijú bohovia jeho praví.

Pamätaj: že jeho právo pre teba platí,
hlas tvoj je jeho hlas a dom svoj otvára ti.
Hej, môže mylíť sa, však za pravdu vždy brojí
a preto mu i ty pomáhaj syn môj v boji!

999 razom pretne
priateľstvo, ak ťa neúspech, či posmech sveta stretne,
lež muž tisíci s tebou vždy svetu na zlobu
pôjde i na šibeň, ba hoc i do hrobu.

Priekopníci nitrianskeho skautingu

Spomienková brožúra "Priekopníci nitrianskeho skautingu" je súčasťou projektu "Skauting v Nitre v spomienkach oldskautov", ktorý vznikol ako nápad pri príležitosti 100. výročia vzniku skautingu na Slovensku. Materiál obsahuje stručné životopisy významných osobností nitrianskeho skautingu, ktoré sú doplnené historickými fotografiami a fotografiami miesta ich posledného odpočinku. Súčasťou brožúrky je aj približný plánik Mestského cintorína v Nitre, kde sú presne vyznačené pozície hrobov nitrianskych skautov a skautiek.

Brožúrka bude priebežne aktualizovaná o ďalšie zistené informácie a ďalšie osobnosti. Je voľne k stiahnutiu na internetovej adrese www.storocnica.nitrava.sk, kde nájdete aj ďalšie informácie a môžete sa do projektu sami zapojiť.

Projekt podporili:

MESTO
NITRA

NITRIANSKÁ
KOMUNITNÁ
NADÁCIA

SLOVENSKÝ
SKAUTING

HISTORICKÁ KOMISIA
SLOVENSKÉHO SKAUTINGU

Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore
Mesta Nitra, Nitrianskej komunitnej nadácie a Ústrediu Slovenského skautingu.

www.storocnica.nitrava.sk